

Rapport
i kortversion

Arbetsplatsförlagt lärande i utlandet – möjligheter och utmaningar

Universitets- och
högskolerådet

Arbetsplatsförlagt lärande i utlandet – möjligheter och utmaningar

En kortversion av Universitets- och högskolerådets rapport med samma namn från 2016. Rapporten redovisar resultaten från en studie av vilka effekter arbetsplatsförlagt lärande (APL) utomlands kan ge hos elever på gymnasieskolans yrkesprogram. Läs hela rapporten på Universitets- och högskolerådets webbplats uhr.se

"Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet."
(Läroplan för gymnasieskolan 2011)

Varje år får hundratals elever på gymnasieskolans yrkesprogram möjlighet att inom ramen för arbetsplatsförlagt lärande, APL, praktisera utomlands. Universitets- och högskolerådet administrerar flera program för internationellt samarbete som finansierar APL i andra länder. I den här studien har myndigheten undersökt programmens effekter. Hur beskriver elever och lärare sina upplevelser av praktiksamarbeten med andra länder? Vad leder internationaliseringen till?

Bakgrund

Internationaliseringen i kombination med kunskapssamhällets framväxt ställer nya och ökade krav på utbildning. Styrdokumentet för 2011 års gymnasieskola rymmer uppmaningar om internationellt utbyte för såväl utbildning i allmänhet som inom det arbetsplatsförlagda lärandet, APL ¹. Även i examensmålen för yrkesprogrammen finns det internationella perspektivet med.

Elever som går ett yrkesprogram på gymnasieskolan ska ha minst 15 veckors APL. På de nationella programmen i gymnasiesärskolan ska APL-perioden omfatta minst 22 veckor och inom den gymnasiala lärlingsutbildningen ska eleverna genomföra mer än hälften av sin utbildning som APL ².

Svenska skolor kan söka finansiering för APL i utlandet bland annat genom programmen Atlas praktik, Erasmus+ mobilitet yrkesutbildning och Nordplus Junior, som alla administreras av Universitets- och högskolerådet. Målet är att eleverna genom sin utlandsförlagda praktik ska få möjlighet till såväl en yrkesmässig utveckling som kulturellt utbyte och ökade språkkunskaper.

¹ Skolverket 2011.

² Gymnasieförordningen (2010:2039) 4 kap 12 §.

Syfte och metod

Studien Arbetsplatsförlagt lärande i utlandet lyfter frågan om APL utomlands utifrån ett svenskt perspektiv. Syftet är att ge en inblick i vad APL i utlandet kan bidra med för elever, lärare och skolor. Studien belyser också några av de utmaningar som skolorna står inför, hur elevernas erfarenheter tillgodoräknas och tas tillvara, samt hur elever i behov av särskilt stöd får möjlighet att genomföra praktik utomlands. Till grund för studiens resultat ligger en genomgång av slutrapporter i praktikprojekt med finansiering från Universitets- och högskolerådet. Som komplement till projektrapporterna har intervjuer med elever och lärare genomförts.

Resultat

Universitets- och högskolerådets studie visar att APL utomlands bidrar till utveckling på olika plan:

Personlig utveckling

Eleverna blir mer självständiga och ansvarsställande individer med större tilltro till sig själva och sin förmåga att klara sig på egen hand, vilket gör dem förberedda för såväl arbetsliv som vuxenliv. De utvecklar också sina språkkunskaper och skaffar sig nya perspektiv på sig själva och världen.

Fördjupade yrkeskunskaper

Inom vissa program, till exempel hotell- och turismprogrammet, är den yrkesmässiga utvecklingen särskilt tydlig. Ibland ses APL utomlands som den enda möjligheten att tillgodose elevernas behov av kvalificerade APL-platser.

Ökad anställningsbarhet

Att bedöma effekter på anställningsbarhet av praktik eller studier i utlandet är generellt svårt och inte möjligt i den här typen av studier. Men den personliga utveckling som praktik i utlandet bidrar till kan också antas påverka anställningsbarheten. APL-perioder utomlands vidgar ofta elevens syn på en möjlig arbetsmarknad.

Attraktion och motivation

Lärare och rektorer tror att APL i utlandet kan bidra till att öka utbildningarnas attraktionskraft och skolor använder utlandspraktik i sin marknadsföring. För elever kan möjligheten att få genomföra en eller flera praktikperioder i ett annat land ge motivation till skolarbetet. Lärare beskriver även arbetet med APL utomlands som utvecklande för dem själva.

Elever i behov av särskilt stöd

För elever i behov av särskilt stöd kan möjligheten att genomföra en praktikperiod i utlandet ha särskilt stor betydelse för den personliga utvecklingen. Eftersom de här eleverna sällan själva aktivt söker praktik i utlandet behöver de ofta mer uppmuntran och stöd från sina lärare.

Integrerad del av utbildningen

Av studien framgår även att de flesta elever som genomför delar av sin APL utomlands får tillgodoräkna sig utlandspraktiken som en del av sin utbildning. När det gäller att utveckla system för uppföljning utifrån kursmål och för kvalitetssäkring har skolorna kommit olika långt. Det är en utmaning för framtiden.

Hela rapporten
**Arbetsplatsförlagt
lärande i utlandet
– möjligheter och utmaningar**
finns på Universitets- och
högskolerådets webbplats
uhr.se

Universitets- och
högskolerådet